

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCEHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului

în cauza civilă

Galina Afanas împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova
(constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil și repararea
prejudiciului cauzat)

împotriva deciziei din 11 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău,

Dosarul nr. 2ra-979/23
NR. PIGD 2-22165225-01-2ra-14072023

Recursul declarat până la 1 septembrie 2023. Recurs inadmisibil. Dezacordul recurenteii cu soluția instanțelor inferioare.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. L. Mitrofan)
Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Cotruța, I. Țurcan, G. Dașchevici)

31 iulie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul declarat de Galina Afanas,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Gheorghe Stratulat, *Președinte,*

Ion Munteanu,

Leonid Chirtoacă, *judcători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 10 noiembrie 2022, Galina Afanas a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova privind constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil și repararea prejudiciului cauzat.

2. În motivarea acțiunii, Galina Afanas a indicat că la 6 martie 2019 întâmplător a aflat despre o hotărâre judecătorească din 28 februarie 2019 referitor la un șir de bunuri imobile. Aceasta consideră că hotărârea a fost emisă fără a fi înștiințată despre existența pe rol a cauzei, fiind acceptată cu depășirea termenului de prescripție extinctivă, hotărârea fiind luată în baza unui certificat fals și nu s-a luat în considerațiune poziția notarului atras în proces.

3. La 21 martie 2019, Galina Afanas a depus apel împotriva hotărârii din 28 februarie 2019. Prin decizia din 10 septembrie 2019 Curtea de Apel Bălți a respins apelul Galinei Afanas și a menținut hotărârea primei instanțe. Aceasta consideră că instanța de apel nu s-ar fi expus asupra cererii de declarare a probei ca fiind fală și ar fi considerat că Galina Afanas ar fi fost citată legal.

4. La 15 octombrie 2019 Galina Afanas a depus cerere de recurs împotriva deciziei instanței de apel. Prin decizia din 29 ianuarie 2020 Curtea Supremă de Justiție a admis recursul Galinei Afanas, a casat integral decizia Curții de Apel Bălți din 10 septembrie 2019 și a remis cauza la rejudecare. Galina Afanas a indicat că nici instanța de recurs nu s-a expus asupra cererii de declarare a probei ca fiind falsă și nici asupra faptului că prima instanță a judecat cazul în lipsa Galinei Afanas, care nu ar fi fost înștiințată legal despre locul, data și ora ședinței de judecată.

5. Prin decizia Curții de Apel Bălți din 30 iulie 2020 a fost admis apelul Galinei Afanas și a fost casată integral hotărârea Judecătoriei Soroca din 28 februarie 2019. Galina Afanas consideră că nici de această dată instanța de apel nu s-a expus asupra cererii de declarare a probei ca fiind falsă și nici asupra faptului că cauza a fost examinată fără înștiințarea sa.

6. Împotriva deciziei din 30 iulie 2020, reclamantul a depus recurs, iar Galina Afanas a depus referință. La 14 aprilie 2021 Curtea Supremă de Justiție a admis recursul reclamantului, a casat integral decizia Curții de Apel Bălți din 30 iulie

2020 și a remis cauza la rejudecare. Galina Afanas consideră că nici de această dată instanța de apel nu s-a expus asupra cererii de declarare a probei ca fiind falsă, nici asupra faptului că cauza a fost examinată fără înștiințarea sa și nici asupra faptului că prima instanță a primit cererea de chemare în judecată cu încălcarea termenului de prescripție extinctivă.

7. Prin decizia Curții de Apel Bălți din 9 septembrie 2021 a fost admis apelul Galinei Afanas și a fost casată integral hotărârea Judecătorei Soroca din 28 februarie 2019 și a fost respinsă cererea de chemare în judecată. De data aceasta instanța de apel s-ar fi expus asupra cererii de declarare a probei ca fiind falsă.

8. La 2 noiembrie 2021 reclamantul a depus recurs împotriva deciziei din 9 septembrie 2021 a instanței de apel. Prin decizia din 11 mai 2022, Curtea Supremă de Justiție a declarat recursul reclamantului inadmisibil.

9. În acest sens, Galina Afanas susține că a fost nevoie de 3 ani 5 luni și 26 zile pentru ca instanțele naționale să verifice proba falsă. Aceasta mai susține că instanța de fond a avut nevoie de 3 luni și 12 zile pentru a soluționa cauza în prima instanță, iar instanțele superioare au avut nevoie de 3 ani 1 lună și 20 zile pentru a corecta eroarea primei instanțe.

10. Galina Afanas susține că în tot acest timp a fost împiedicată să-și prelucreze pământurile, să beneficieze de roadă, să se folosească și să beneficieze de bunurile imobile, să le dea în chirie. Aceasta mai indică că instanțele naționale încălcau repetat și continuu termenele de redactare a hotărârilor, încălcau termenul rezonabil de examinare a cauzei și dreptul Galinei Afanas la un proces echitabil și în termen rezonabil de examinare a cauzei.

11. În motivarea acțiunii a făcut trimitere la prevederile art. 6 par. 1, art. 14, art. 17 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului și art. 1 al protocolului adițional CEDO. La fel, a făcut trimitere la prevederile art. 2 alin. (1), art. 2 alin. (6), art. 4 alin. (1), art. 5 alin. (1) al Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011.

12. Astfel, Galina Afanas consideră că este îndreptățită a solicita compensarea prejudiciului material în mărime de 126 000 lei – câte 3000 lei lunar pentru 42 de luni pentru chiria bunurilor imobile vizate, prejudiciu moral în sumă de 140 000 – pentru 38 luni și 5 zile cât a făcut implicată într-un proces care consideră că nu trebuia să aibă loc, 17 154,50 lei – cheltuieli de judecată.

13. Prin acțiunea sa, Galina Afanas a solicitat constatarea faptului că a fost încălcat dreptul acesteia la judecarea în termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciului moral cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei în sumă de 140 000 lei, prejudiciu material în mărime de 126 000 lei, cheltuieli de judecată în sumă de 17 154,50 lei, inclusiv taxa de stat în sumă de 654,50 lei.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

14. Prin [hotărârea Judecătorei Chișinău sediul Centru din 13 februarie 2023](#) cererea de chemare în judecată depusă de Galina Afanas a fost respinsă ca neîntemeiată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

15. La 7 martie 2023, Galina Afanas a depus o cerere de apel împotriva hotărârii din 13 februarie 2023 prin care a solicitat casarea hotărârii și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a cererii de chemare în judecată.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

16. Prin [decizia Curții de Apel Chișinău din 11 mai 2023](#), cerere de apel a fost respinsă, iar hotărârea din 13 februarie 2023 menținută.

17. În motivarea soluției, instanța de apel a concluzionat că prima instanță corect a reținut că atât instanța de fond cât și instanțele ierarhic superioare au depus tot efortul pentru judecarea cauzei în termen rezonabil, reieșind din circumstanțele cauzei, precum și din rolul instanței în asigurarea respectării drepturilor procesuale ale participanților la proces.

18. Instanța de apel a atras atenția că Galina Afanas a depus de nenumărate ori cereri de examinare în lipsă a cauzei. La fel, a fost criticat argumentul acesteia că examinarea acțiunii lui Linnicov Roman împotriva Galinei Afanas nu trebuia examinată nici măcar o zi din motiv că ar fi abuzivă. În acest sens s-a remarcat că orice persoană are dreptul de a se adresa cu cerere de chemare în judecată, iar prin cauza în care Galina Afanas a fost implicată s-a efectuat controlul temeiniciei acțiunii.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

19. La 7 iulie 2023 Galina Afanas a depus o cerere de recurs împotriva deciziei din 11 mai 2023 prin care a solicitat casarea integrală a acesteia, și a hotărârii Judecătorei Chișinău sediul Centru din 13 februarie 2023 și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

20. În motivarea recursului său, Galina Afanas a reiterat circumstanțele factice referitor la examinarea cauzei în care a fost implicată și în care s-ar fi încălcat termenul rezonabil de examinare a cauzei.

21. Referitor la decizia criticată, Galina Afanas consideră că în partea descriptivă lipsesc secvențe de text, ceea ce ar fi denaturat cererea de apel și au schimbat sensul. Aceasta mai susține că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt nemotivate și ar fi fost aplicate eronat prevederile art. 373 și

390 din Codul de procedură civilă. Aceasta susține că instanțele inferioare nu s-au expus în niciun mod asupra faptului că ea în toate ședințele ar fi demonstrat prin probe că raportul pârâtului ar conține informații contradictorii, ar fi incomplet și denaturat.

22. Galina Afanas accentuează faptul că solicitările de examinare în lipsă a cauzei anterioare erau depuse din motiv că ar fi fost amenințată de către alte persoane. Prin urmare, absențele sale de la ședințele de judecată ar fi fost justificate.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

23. Art. 434 alin.(1) din Codul de procedură civilă:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.”

24. Art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție):

„Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursurilor”.

25. Art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 1 septembrie 2023):

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4).”

26. Art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 1 septembrie 2023):

„Părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.”

27. Art. 432 alin. (2) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 1 septembrie 2023):

„Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională; a interpretat în mod eronat legea; a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.”

28. Art. 432 alin. (3) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 1 septembrie 2023):

„Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la

judecarea ei; b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; e) în dosar lipsește procesul verbal al ședinței de judecată; f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.”

29. Art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 1 septembrie 2023):

„Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

30. Sub aspectul termenului de declarare a recursului, Completul de judecată menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei în ședință publică la 11 mai 2023 (f.d. 136-137).

31. Totodată, la 26 iunie 2023, în adresa participanților la proces a fost expediată decizia motivată a Curții de Apel Chișinău din 11 mai 2023 (f.d. 153).

32. Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că recursul declarat la 7 iulie 2023 de către Galina Afanas a fost declarat în termenul stabilit de art. 434 din Codul de procedură civilă.

33. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 1 septembrie 2023.

34. Astfel, că procedura admisibilității recursului va consta în verificarea existenței unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433 din Codul de procedură civilă, în vigoare la momentul depunerii recursului, la caz, 13 aprilie 2023.

35. Completul de judecată atestă că, în condițiile speței, motivele de casare invocate în recurs se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de Curtea de Apel Chișinău.

36. Totodată, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând din oficiu, existența circumstanțelor expuse în art. 432 alin. (3) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 1 septembrie 2023), nu a stabilit încălcarea de către instanța de apel a acestor circumstanțe. Cu atât mai mult cu cât recurentul nu indică în mod concret încălcări de ordin procedural care ar putea influența soluția instanței de apel.

37. La fel, Completul de judecată menționează că conținutul deciziei, motivarea și soluția adoptată sunt clare, instanța de apel efectuând o analiză detaliată a argumentelor părților, a probatoriului administrat și a dispozițiilor legale incidente.

38. În acest context, completul de judecată reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

39. Totodată, potrivit jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

40. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în fața Curții de Apel Chișinău și căroră le-a fost dată apreciere în mod corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentei la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

41. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

42. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei sau o simplă indicare a textelor de lege, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată.

43. La fel, în recurs nu se pot lăsa întrebări retorice adresate Curții Supreme de Justiție (pct. 34.19 din cererea de recurs). Recursul nu reprezintă o platformă pentru exprimarea indignărilor sau opiniilor subiective față de soluția instanțelor inferioare. Recursul, prin natura sa, este un instrument juridic riguros, menit să provoace un control de legalitate care să fie exercitat în baza unor critici clare, determinate și încadrate în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

44. Recursul trebuie să conțină determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretenției interpretării și/sau aplicării eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument.

45. În circumstanțele menționate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul Galinei Afanas din

motiv că recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă în vigoare la data declarării acestuia.

46. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul Galinei Afanas.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Gheorghe Stratulat

Judecători

Ion Munteanu

Leonid Chirtoacă